

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Тания Василева Панчева, ръководител катедра „Чужди езици“, факултет „Стопанско управление“, Лесотехнически университет – гр. София

член на научно жури въз основа на заповед № 0252 от 07.06.2018 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград; на основание на чл. 9 от ЗРАСРБ, чл. 30, ал. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 4, ал. 3 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и решение на ФС на Филологическия факултет /Протокол № 6 /05.06.2018 г./ във връзка с провеждането на защита на дисертационен труд на тема

„ИЗРАЗЯВАНЕ НА НЕГАЦИЯ НА МОРФОЛОГИЧНО РАВНИЩЕ В БЪЛГАРСКИЯ И АНГЛИЙСКИЯ ЕЗИК – СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИ И ФУНКЦИОНАЛНИ ПАРАЛЕЛИ”

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност Общо и сравнително езикознание (английски език), професионално направление 2.1 Филология, област на висше образование
2. Хуманитарни науки

Докторант: Магдалена Иванова Николова-Цанева

Научен ръководител: проф. д-р Елисавета Владимирова Бояджиева

1. Преглед на дисертационния труд и анализ на резултатите

Дисертационният труд е актуален и съобразен с най-новите изследователски области на анализ на негацията на морфологично и лексикално равнище в българския и английския език.

Дисертационният труд е разработен в обем от 175 страници, в това число 10 фигури, 1 таблица и 12 страници библиографска справка,

съдържаща цитираната и използваната литература (съответно 90 и 47 заглавия на кирилица и латиница, както и 6 интернет сайта). Структуриран е в увод, пет глави, заключение, приноси на дисертационния труд и библиография.

Уводът на дисертационния труд обосновава актуалността на избраната тема, като са посочени обекта, предмета на изследването, целите и задачите, корпуса от езиковия материал, използван при анализа и методите на изследването.

Формулирани са две основни цели на дисертационния труд: да се опише спецификата при деривацията на думи с негативно значение чрез афиксация в българския и английския език и се установят приликите и разликите при различните преводни еквиваленти, както и да се опише и анализира т.нар. индиректна и специална негация в двата езика, въз основата на преводните им еквиваленти. За решаване на така поставените цели са дефинирани шест ясни, точни и конкретни задачи за тяхното реализиране.

Корпусът от езиков материал включва набор от приблизително 15 000 речникови единици от английско-български и българо-английски речници - лексеми с негативно значение и прозрачна семантична структура.

В първа глава е направен критичен преглед на англоезична и българска езиковедска литература в изследваната област, като са систематизирани различните подходи за разглеждане на негацията, описани са основните направления при интерпретацията на негацията и са съпоставени различни възгледи относно изразяването ѝ в българския и английския език.

Втора глава е разделена на две части, в които са разгледани видовете афикси в двата езика от гледна точка на теоретичните постановки в традиционната морфология. Първата част описва негативните афикси поотделно за всеки език, а във втората част подробно са представени

типовете антоними и антонимни двойки лексеми, които се образуват в резултат на деривация с помощта на негативни афикси. Направен е опит за създаване на универсална класификация на типовете антонимия, спрямо която да се анализира езиковият материал и да се разгледат лексикалните еквиваленти в двата езика.

В трета глава на дисертационния труд са разгледани отрицателните префикси в състава на думите в българския книжовен език и са посочени еквивалентните им преводи в английски език според българо-английските двуезични речници. Представена е семантична класификация на значенията на префиксите, според съществуващите изследвания в българистиката.

В четвърта глава са представени приликите и разликите при образуването, функционалността и употребата на отрицателните представки, наставки или пълнозначни думи, изпълняващи ролята на афикси в английския език, и е направено сравнение с еквивалентните им преводи в българския език.

В пета глава докторантът анализира различните типове за изразяване на индиректна негация. Различават се три типа индиректна негация, като от формална гледна точка първата е афиксална, а останалите две - неафиксални.

В заключението са представени в синтезиран вид основните резултати и доказателства на дисертационното изследване, като е направено обобщение на проведените в хода на анализа наблюдения и систематизация на приликите и разликите в начините на изразяване на негация в двата разглеждани езика.

Представените изводи на дисертационния труд отразяват получените резултати от проведеното изследване и показват добрата теоретична подготовка на докторанта.

2. Оценка на съответствието между автореферата и дисертационния труд

Авторефератът има идентична структура с тази на дисертационния труд, с акцент върху концептуални моменти, резултати, обобщения, изводи. Той съдържа целите и задачите, използваните методи, получените основни резултати, изводи, заключения и списък на публикациите по темата на дисертацията.

3. Характеристика и оценка на приносите в дисертационния труд

Представените в дисертационния труд приноси са формулирани от докторанта като научни и отразяват основните резултати от проведеното теоретично изследване. Направен е преглед на съществуващите класификации на морфологичната негация в двата езика, като се предлага разширяване на приетите в литературата негативни афикси с такива, чрез които деривираните думи придобиват отрицателно значение в сравнение с изходните. Въвеждат се понятията директна и индиректна негация за българския език и се установяват основните характеристики на т. нар. отрицателни афикси, като са анализирани преводните им еквиваленти. Установена е връзка и зависимости между видовете афикси в двата езика по отношение на изразяването на директна и индиректна негация. Анализирано е понятието „енантиосемия“ и е установена липсата на еквивалентност при отделните лексеми в българския и английския език. Изследвана е т. нар. специална негация и нейните подвидове, като е установено наличието на еквивалентност в двата езика.

Приемам приносите така както са дефинирани в дисертационния труд и в автореферата и ги оценявам като значими, напълно достатъчни и достойни за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Магдалена Иванова Николова-Цанева

4. Мнение за публикациите на дисертанта по темата на дисертационния труд

Представени са 4 броя публикации, които съвпадат с тематичната ориентация на дисертационния труд. Публикувани са в авторитетни издания и сборници от научни конференции.

5. Критични бележки и коментари

Дисертационният труд представлява целенасочено, системно и научно издържано изследване, компетентно планирано, проведено и обсъдено, полезно за езиковедската теория и практика, с възможности за бъдещо развитие.

Бих посочила следните забележки, които по своята същност не омаловажават постиженията и значимостта на дисертационния труд: две от фигурите (първа и трета) са описани неправилно като таблици; част от заглавията в библиографската справка не са коректно описани; приносите на дисертационния труд не са ясно разграничени и номерирани.

6. Заключение

В заключение и в най-синтезиран вид определям представеният дисертационен труд като безспорен успех при изследването и решаването на един актуален и сложен в морфологично и лексикално отношение проблем.

В съответствие с оценките, които представям в отделните раздели на становището, и преди всичко на приносите, предлагам научното жури да присъди на Магдалена Иванова Николова-Цанева образователната и научна степен „доктор“.

09.07.2018 г.

Изготвил:

/доц. д-р Таня Панчева/